PAAL NAAM 2018

Like previous years the Satra is Organising *Paal Naam* at SriSri Auniati Satra Majuli from 12 Nov 2017 to 16 Nov 2017 for 5 days. All are cordially invited to participate in the great event. The historical importance and significance of *Paal Naam* being celebrated every year over last three hundred years is elaborated in the following article written by Prabhu Iswar Dr. SriSri Pitambar Dev Goswami, Satradhikar, SriSri Auniati Satra:

পালনাম

ড° শ্ৰীশ্ৰীপীতাম্বৰ দেৱগোস্বামী

নিবন্ধ

এটা নিৰ্দ্দিষ্ট সময়লৈকে ভগৱানৰ গুণ নাম যি প্ৰণালীবদ্ধ ৰীতিৰে পালে পালে গাই এক অখণ্ডতা ৰক্ষা কৰা হয় সেই নামেই পালনাম। বিবিধ পুৰাণে দিয়া সম্ভেদ অনুসৰি পালনামৰ প্ৰাচীন আৰ্হি বিচাৰি চালে পোৱা যায় সত্যযুগত শিৱই ব্ৰহ্মতত্ত্ব লাভৰ বাবে অবিৰত ভাৱে ব্ৰহ্মমন্ত্ৰ উচ্চাৰণ কৰা যি পদ্ধতি, ব্ৰহ্মাই পাপ মোচনৰ বাবে শিৱৰ সপ্তনাম নমাই আনি একক ভাৱে অখণ্ড চৰ্চা কৰা যি ব্যৱস্থা আৰু তৃতীয়ত কালীয় হ্ৰদত কালী আক্ৰমণৰ পৰা ত্ৰাণ পাবৰ বাবে গোপ গোপীৰ সমন্বিতে বসুদেৱ দৈৱকীয়ে যি কৃষ্ণ মন্ত্ৰ গান কৰিছিল এয়াই পালনাম প্ৰাক্‌আৰ্হি বুলি ধাৰণা কৰিব পাৰি।

সোণৰ নাও। ফটো সংগ্ৰহ ঃ প্ৰদীপ শইকীয়া

পালনাম এদিনৰ পৰা সপ্তাহ পৰ্যন্ত পতাৰ ব্যৱস্থা আছে। এই পালনাম অসমত মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ দিনতে পোন প্ৰথমে প্ৰচলিত হয়। কোৱা হয় ভূঞাসকলৰ মাজত হাতী ৰখাক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই পালনামৰ সৃষ্টি হয়। আহোম ৰাজশাসনত ভূঞাসকলৰ মাজত হাতী ৰখাৰ দায়িত্ব আৰোপ কৰা হৈছিল। হাতীৰ পালন ব্যৱস্থাত ত্ৰুটি ঘটাত ভূঞাসকলৰ মাজৰ পৰা হৰি জোঁৱাই আৰু মাধৱদেৱক ৰাজচ'ৰালৈ ধৰি নিয়া হৈছিল। ৰাজ আজ্ঞা পালনত ব্যৰ্থ হোৱা অপৰাধত তেওঁলোক দুয়োকে বন্দী কৰি থোৱা হ'ল। কিন্তু হৰি জোঁৱাইক মৃত্যুদণ্ড দিলে। সেই সমস্ত বৃত্তান্ত ভূঞাসকলৰ মাজত সদৰি হোৱাত ৰাজৰোষৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবলৈ আৰু মাধৱদেৱৰ নিৰাপদ মুক্তি

ডিচেম্বৰ।। ২০১৫।। অসমীয়া মায়া।। ৬৯

কামনাৰে শংকৰদেৱৰ আজ্ঞাতে ভকতসকলে মাধৱদেৱক পালনাম দিয়া কৰিলে। অগত্যা তাতে নাম চলি থকা অৱস্থাতে মাধৱদেৱৰ নিদোষী আৰু উদাস জীৱনধাৰী বুলি জানিব পাৰি। বজাই মাধৱদেৱক মুক্তি দিলে আৰু হাতত এখনা চাউল আৰু নিমখৰ টোপোলা দি মাধৱদেৱক সসন্মানে বিদায় দিলে। মাধৱদেৱৰ নাম চলি থাকোঁতেই ৭ দিনৰ অন্তত ক্ষেত্ৰস্থানত উপস্থিত হ'লহি। হাতত থকা অন্ন আৰু লোণ তাতেই নামত দান কৰি মাধৱে সেৱা জনালে। নামৰ মহিমাৰ বলেলে যে মাধৱ মুক্ত হৈ পুনৰ ভূঞাসকলৰ মাজত উপস্থিত হ'লহি এই কথা সকলোৱে উপলব্ধি কৰিলে। মাধৱক পাই ভূঞাসকলে আত্মতৃপ্তি লাভ কৰিলে। সেয়ে আছিল পালনাম আৰু প্ৰথমতে সেৱা জনাই মাধৱে দিয়া অন্ন আৰু লোণ পালনামৰ দানৰ বিশেষ ব্যৱস্থা আছে। তেতিয়াৰে পৰা অসমৰ গাঁৱে-ভূঞে আৰু বিভিন্ন সত্ৰত নাম গোৱাৰ ব্যৱস্থা প্ৰচলিত হ'ল। বহুতো সত্ৰত পালনাম গোৱাৰ প্ৰথা আজিও প্ৰচলিত হৈ আছে। ইয়াৰ ভিতৰত ব্ৰহ্মসংহতিৰ মূল সত্ৰসমূহত এদিনীয়া কিন্তু আউনীআটী সত্ৰত ৫ দিনীয়াকৈ পালনাম পতাৰ ব্যৱস্থা আছে। অৱশ্যে আউনীআটী আৰু গড়মূৰ সত্ৰৰ বাহিৰে আন সত্ৰসমূহৰ এই পালনাম বছৰৰ ধৰা-বন্ধা উৎসৱ নহয়। আন সত্ৰসমূহতো নিজা প্ৰসংগত পালনাম অপৰিহাৰ্য। আউনীআটীত এই উৎসৱৰ পৰিসৰ আৰু ব্যাপকতা প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি সেই বিশিষ্টতাৰ ক্ৰম অনুসৰণ কৰি আউনীআটীৰ পালনাম উৎসৱৰ কথাকে বিস্তৃতভাৱে প্ৰথমতে আলোচনা কৰা হৈছে।

পালনাম আউনীআটীৰ এটি প্ৰধান বাৎসৰিক পৰ্ব। এই সত্ৰত এই উৎসৱৰ প্ৰাৰম্ভিক উৎপত্তি আছিল এনেধৰণৰ, যেতিয়া আহোম ৰজা গদাধৰ সিংহৰ অত্যাচাৰত প্ৰকম্পিত হৈ আউনীআটী সত্ৰৰ দ্বিতীয় সত্ৰাধিকাৰ কেশৱ দেৱগোস্বামী প্ৰভু যে কেইজনমান বৈষ্ণৱৰ সৈতে শদিয়াৰ হাবিত, কুণ্ডিল নদীৰ পাৰত লুকাই আত্ম ৰক্ষাৰ কাৰণে কাল অতিবাহিত কৰিছিল, তেতিয়া সত্ৰত থকা বৈষ্ণৱসকলীয়ে একত্ৰিত হৈ তেওঁৰ মংগল আৰু শুভ প্ৰত্যাৱৰ্তনৰ কাৰণে দৈনিক নিৰ্দিষ্ট ধাৰাবাহিক নামৰ সামৰণি পৰিছিল সেয়ে আউনীআটী সত্ৰৰ পালনামৰ আৰম্ভণি। যদিও নিৰ্দিষ্ট উদ্দেশ্যৰ উপলক্ষ গোৱা সেই নামৰ নিয়মতে অন্ত পৰিছিল তাৰ আৰ্হি দিনৰ প্ৰসংগৰ অন্ত পাঁচজন বৈষ্ণৱে ক্ৰমে সময় সেই আৰ্হিৰে নামগোৱা প্ৰথা এটা থাকি গ'ল। পাঁচজনে গোৱাৰ কাৰণে এই নামক পাঁচ তিথিৰ পালনাম বোলা হয়। এই নামৰ ক্ৰমে আজিও ৰক্ষা হৈ আছে যদিও এই নাম আউনীআটী সত্ৰৰ কেৱল প্ৰসংগৰ অতিৰিক্ত প্ৰসংগ।

পালনাম আউনীআটী সত্ৰত উৎসৱৰ আকাৰে প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰে হৰিদেৱ সত্ৰাধিকাৰৰ দিনত। তেতিয়া প্ৰথমতে এই নামোৎসৱ আছিল মাসিক উৎসৱ। প্ৰতি মাহৰ শেষৰ পাঁচ দিন চৰিও হাটিৰ বৈষ্ণৱসকলে পালপাতি এই নাম গাইছিল। শেষৰ দিনা দিনে-ৰাতিয়ো এই নাম গোৱাৰ প্ৰথা আছিল। পিছলৈ ব্যয়বহুল কাৰ্যৰ সঘন প্ৰয়োগৰ অসুবিধাত মাসিক পৰিবৰ্তে এই নাম উৎসৱ বাৰ্ষিক উৎসৱলৈ ৰূপান্তৰিত হ'ল। হৰিদেৱ সত্ৰাধিকাৰেই এই ব্যৱস্থা প্ৰচলন কৰি থৈ গ'ল। কিন্তু তাৰ মাজতে নিত্য প্ৰসংগৰ অতিৰিক্ত প্ৰসংগো ভাগ চলি থাকিল। তেতিয়াৰ পৰাই সেই ক্ৰম অনুসৰি বছৰৰ কাতি মাহৰ শেষৰ পাঁচ দিনত এইনাম উৎসৱ একে ধাৰাৰে অনুষ্ঠিত হৈ আহিছে। বছৰৰ আন মাহত নধৰি কাতি মাহৰ শেষৰ পাঁচদিন নিৰ্দিষ্ট কৰি ধৰি লোৱাৰ তাৎপৰ্য আছে। মূলতঃ কাতি মাহ অতি পবিত্ৰ আৰু পুণ্য মাহ বুলি গ্ৰহণ কৰা হয়। এই পবিত্ৰ মাহত পুণ্য কৰ্ম কৰিলে তাৰ ফলো তেনেকৈ দুগুণে লাভ হয় বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। পদ্ম পুৰাণে কৈছে যে ভগৱানৰ চাৰি বিষয় অতি প্ৰিয়। সেই চাৰি বিষয় হ'ল, পত্ৰ বিলাকৰ মাজত তুলসী, মাহৰ ভিতৰত কাৰ্তিক, তিথিৰ ভিতৰত একাদশী আৰু ক্ষেত্ৰৰ ভিতৰত দ্বাৰকা। কাতি মাহ ভগৱানৰ প্ৰিয় হোৱাৰ কাৰণ বিলাকৰ ভিতৰত মুখ্য কাৰণ এই বুলি পদ্মপুৰাণত নিৰ্দেশ কৰা হৈছে যে দেৱতাসকলৰ শক্তিৰ ধাৰাৰ আধাৰ বেদ। শংখচূড় দৈত্যই দেৱতাসকলক যুদ্ধত ঘটুৱাই তেওঁলোকৰ নিজৰ বাসস্থানলৈ লৈ অহাত দেৱতাসকলে ৰাতিৰ এক প্ৰহৰলৈকে গীত-বাদ্য কৰি নিদ্ৰামগ্ন বিষ্ণুক জগাবলৈ ধৰি নিজৰ প্ৰাৰ্থনা নিবেদন কৰিলে। গীত বাদ্যৰে বিষ্ণুক প্ৰাৰ্থনা কৰা দিনটো আছিল কাতি মাহৰ একাদশী। যি এই তিথিত ৰাতিৰ এক প্ৰহৰ পৰ্যন্ত দেৱতাসকলৰ দৰে গীত-বাদ্যৰে বিষ্ণুৰ আৰাধনা কৰে তেওঁ বিলাকে শাশ্বত মুক্তি লাভ কৰে। বিষ্ণুৱে প্ৰাৰ্থনাত সন্তুষ্ট হৈ শংখচূড়ক বধ কৰি মুনি সকলক পঠাই জলৰ পৰা বেদ উদ্ধাৰ কৰি আনিলে। কাতি মাহত জলত বেদ থকাৰ বাবে আৰু বিষ্ণু নিজে জলত প্ৰৱেশ কৰাৰ বাবে কাতি মাহ পবিত্ৰ মাহ হিচাপে গণ্য হ'ল।

ভগৱানে নিজে দেৱতাসকলৰ আগত কৈছিল যে মন্ত্ৰবীজ সহিতে বেদ প্ৰতি বছৰেই কাৰ্তিক মাহত জলৰ ভিতৰত থাকিব আৰু ভগৱানে নিজেও প্ৰতি বছৰে কাৰ্তিক মাহত জলৰ ভিতৰত বাস কৰিব।

সেয়ে কাতি মাহৰ জল অতি পবিত্ৰ। পদ্ম পুৰাণত এইদৰে প্ৰকাশ পাইছে, যি মনুষ্যই কাতিমাহত সূৰ্য তুলা ৰাশিত থকা সময়ত প্ৰাতঃকালত স্নান কৰে তেওঁ মহাপাপী হ'লেও সেই পাপৰ পৰা মুক্ত হয়। কাতি মাহৰ পাঁচটা নিয়ম নিষ্ঠাৰে আৰু বিধি অনুসাৰে পালন কৰিলে কাতি মাহৰ পূৰ্ণ ফল লাভ কৰাৰ লগতে ভক্তি-মুক্তিৰ প্ৰাপ্তি ঘটে। ব্ৰতকাৰীসকলৰ কাৰণে মুখ্য প্ৰয়োজনীয় সেই পাঁচ নিয়ম হ'ল, ৰাতি ভগৱান বিষ্ণুৰ সমীপত জাগৰণে থকা, প্ৰাতঃ সময়ত স্নান কৰা, তুলসীৰ সেৱাত মন সংলগ্ন কৰি ৰখা, কাতি মাহ উদ্যাপন কৰা আৰু দীপ দান দিয়া।

কাতি মাহৰ ভিতৰত ভীষ্ম পঞ্চক ব্ৰত অতি পবিত্ৰ আৰু শ্ৰেষ্ঠ ব্ৰত। কাতি মাহৰ শেষৰ পাঁচদিনক ভীষ্ম পঞ্চক ব্ৰত বুলি কোৱা হয়। ভীষ্মই এই পাঁচ দিনত ব্ৰত পালন কৰাৰ কাৰণে সেই ব্ৰতক ভীষ্ম পঞ্চক ব্ৰত বুলি কোৱা হৈছে। ভগৱান বাসুদেৱৰ পৰাই ভীষ্মই এই ব্ৰত লাভ কৰি সেই মতে আচৰণ কৰি তেওঁ অতিশ্ৰীয় হ'বলৈ সমৰ্থ হৈছিল। সাধাৰণ মানুহৰ দুঃসাধ্য কাৰণে ভীষণ অৰ্থাৎ এই ব্ৰত ভীষ্ম নামে অভিহিত। প্ৰথমতে সত্য যুগত বশিষ্ঠ, ভৃগু আৰু গৰ্গ মুনিসকলে কাতি মাহত এই ব্ৰতানুষ্ঠান পালন কৰিছিল। তাৰ পিছত ৰজা অম্বৰীষে ত্ৰেতাৰ আদিতে এই ব্ৰত পালন কৰিছিল। উৎপত্তিত ভীষ্ম পঞ্চক ব্ৰত কাতি মাহৰ শেষৰ পাঁচ দিনতেই অনুষ্ঠিত হৈছিল। এই পাঁচ দিনত বিষ্ণুৰ প্ৰিয় পঞ্চম দিবস মিলিত হোৱাত ই অধিক তাৎপৰ্যপূৰ্ণ হ'ল। বিষ্ণুৰ এই পঞ্চ দিৱস হ'ল কাতি মাহৰ শুক্ল পক্ষৰ একাদশীৰ পৰা পূৰ্ণিমা পৰ্যন্ত যাক বিষ্ণু পঞ্চক বুলি অভিহিত কৰা হৈছে। লগতে শুক্ল পক্ষৰ এই পঞ্চ দিবসক "বক পঞ্চমী" বুলিও আখ্যা দিয়া হৈছে। কেতিয়াবা কোনো কাৰণত এই পঞ্চ দিবস কাতি মাহ শেষত মিলিত নহ'লেও পূৰ্বীয় যুক্ত আৰম্ভণি আৰু তেনে তাৎপৰ্যৰ কাৰণতে শেষৰ পাঁচ দিনক সম সৰ্বদাৰে পবিত্ৰ ৰূপে গণ্য হয়। কাতি মাহৰ এনে পুণ্যদায়ক পবিত্ৰতা আৰু মহত্বৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিয়েই কাতি মাহত যথা সম্ভৱ নিয়ম পালনেৰে শ্ৰৱণ, কীৰ্তন, ধ্যান, বন্দন আৰু স্মৰণৰ মাধ্যমেৰে কাতি মাহত শ্ৰীহৰিৰ বিশেষ আৰাধনা কৰা সত্ৰসমূহৰ পৰম্পৰাগত নৈতিকৰূপে পৰিগণিত হ'ল। ব্ৰহ্মচাৰী, গৃহস্থ, বানপ্ৰস্থ বা যতী, এই সকলৰ ভিতৰত বিষ্ণুপঞ্চক নকৰিলে পৰমাৰ্থ লাভ নোহাৱে বুলি দৃঢ়ভাৱে পদ্মপুৰাণত উল্লেখ কৰিছে। অনন্তহে বিষ্ণুপঞ্চক সৰ্ব পাপ হৰক বুলি পৰিচয় আছে। বিষ্ণুপঞ্চকৰ সকলো নিয়ম নিৰ্দিষ্টভাৱে পালন কৰিব নোৱাৰিলেও এই দিবসসমূহত কিঞ্চিত নিয়ম পালন কৰিলেও ইয়াৰ ফল লাভ কৰে। সেয়ে আধ্যাত্মিক জীৱন-যাপনত গুৰুত্ব দিয়া বিশেষকৈ ব্ৰতী উদাস জীৱন ধাৰীসকলে বিষ্ণুপঞ্চক পালনত অত্যাধিক গুৰুত্ব দিয়ে। একে লক্ষ্য প্ৰয়াসী সমূহিক জীৱন প্ৰণালীৰে জীৱন-যাপন কৰা সত্ৰসমূহত সেই অৰ্থত পাঁচদিনীয়া অখণ্ড পালনামৰ আয়োজন কৰে। বিষ্ণুপঞ্চক দিৱসত সকলোবিলাক নিৰ্দিষ্ট উপাসনাৰ ভিতৰত অখণ্ড নামৰ শ্ৰেষ্ঠতা প্ৰতিপাদন কৰি উপাসনাৰে পৰিপূৰক ৰূপে এই নাম অনুষ্ঠিত হয়।